

Kokous Ideamuotoilun käyttötarpeen ja mahdollisuuksien pohtimiseksi

13.12.2019 klo. 14:04-15:08, <https://cscfi.zoom.us/j/744717998> - kokoushuone Nauvo, 1.krs, Keilaranta 14, Espoo

Jussi Auvinen (siht., CSC), Minna Harjuniemi (HY), Antti Mäki (pj., CSC), Kirsti Niemeläinen (Haaga-Helia), Jussi-Pekka Pispä (TUNI), Kirsi Pispä (CSC), Osmo Santamäki (SAMK), Juhamatti Tillonen (UEF), Kuno Öhrman (CSC)

Yhteenvedo

Haluamme tietää, mitä haluttaisiin ratkaista, mitä ovat uudistuvan korkeakoulutuksen ja tutkimuksen tarpeet. Koska ratkaisuja, ratkaisuaihoita, teknologioita ja toimijoita on useita, täytyy tavoitteiden kirkastua toiminnan tarpeista.

Haluamme jäsentää asiat käsitteellisellä tasolla oikein, jottei synny väärintymmärryksiä termeistä, kuten "identiteetinhallinta", "tunnistautumispalvelu", "IAM", "AAI", "AD" ja "oma data", "MyData". Haluamme ymmärtää kokonaisuutta siten, että paikallisessa organisaatiossa, toimialalla, kansallisella tasolla tai eurooppalaisessa kehityksessä ei tehdä turhaa päällekkäistä työtä. Haluamme valita kokonaisuudesta mahdollisimman rajattuja kohteita edelleen kehitettäväksi.

Ideamuotoilun tulee jäsentää, mitä ovat uudistuvan korkeakoulutuksen ja tutkimuksen tarpeet, mitä haluttaisiin ratkaista. Ideamuotoilun tulee perustua valmiisiin selvityksiin ja linjauksiin tarpeista. Tarpeita koskeva tiivis yleiskuva tarvitaan ennen kuin kehityskohteista tai ratkaisuksista voidaan valita yhdessä edistettävissä konkreettisia kohteita.

Ideamuotoiluun tarvitaan erityisesti näkemystä toiminnan tarpeista ja niiden muutoksesta. Miten toiminta muuttuu suomalaisten tutkintokoulutukseen keskittyneestä toiminnasta, ulkomaalaisten osallistumisen, jatkuvan oppimisen ja TKI-yhteistyön näkökulmasta?

Keskustelusta kirjattua

- Onko tahtotilana Norjan mallin mukainen yksi ideantiteetinhallinta? Näyttäisi että ei. Miten ulkomaalaiset tunnistetaan, vastauksena on tarjottu digivision identiteetinhallintaa. Tunnistaminen ja identiteetinhallinta ovat kaksi eri asiaa
- Ei puhuta tekniikoista tai prosesseista vaan orkestroinnista
- Hakalla pystytään osa henkilöistä yksilöimään. VRK pohjainen järjestelmä ei sovellu, katsoo kansalliselta näkökulmalta. Tutkijoiden osalta päätettiin ottaa käyttöön ORCID, joka on kansainvälinen, henkilökohtainen ja henkilön hallitsema ja mahdollistaa identiteettien linkittämisen. Ihmiselle pitäisi pystyä kokoamaan MyData ja siihen liittyvät identiteetit. Myös vanhat tutkimukset pitäisi pystyä kytkemään yhteiseen identiteettiin. Pitäisi laajentaa kansallisesta identiteetistä kansainväliseen. Kv-velvoitteita (eIDAS) pitäisi pystyä toteuttamaan. Paikallisella tasolla tehdään IAMia ja jos halutaan, niin on mahdollista toteuttaa kansallinen IAM. Mitä halutaan kokonaisuutena, ei pelkästään identiteetinhallinta vaan myös pääsyoikeus. Kuka omistaa identiteetin, kuka on rekisterin pitäjä
- Miten voisi palastella. Mitkä ovat todellisia useaseja, mitkä ovat hypotettisia tai muutoin ilman realismia olevia kokeiluja. Autentitointikirjautumiset ja sen osana identiteetinhallinta: mitä meillä on olemassa olevia resursseja, mitkä jäävät koulutussektorin omalle vastuulle. Jokainen korkeakoulu joutuu hoitamaan oman AD:nsa, niihin liittyviä kehitysprojekteja kannattaa jatkaa, ehkä jakaa enemmän tietoa näistä. Suomen EIDAS-projekti on alussa: miten pystymme tunnistautumaan eri maissa. Maiden tietosuojan ja rekisteröinnin osalla on eroja (tiukempia rajoituksia). Mitä tietoja tarvitsemme opetuksen ja tutkimuksen osalta henkilöistä, tämä pitää miettiä. Kansallisesti on kehitteillä ratkaisuja ulkomaalaisten tunnistautumiseen, näitä kannattaa seurata
- IAM ja IDM ovat eri asioita, tämä hyvä ääneen todeta. Kansalliset ratkaisut on hyvä hyödyntää korkeakoulujen omassa työssä
- Ulkomaalaisten tunnistaminen päivän polttava ja konkreettinen haaste
- CSC:llä kaikki ulottuvuudet on jo olemassa, yksiselitteinen ratkaisu puuttuu.
- OID:lla voitaisiin ratkaista asioita: kun oppija muuttuu opettajaksi, pitäisi pystyä identifioimaan helposti ja nopeasti. Löytyykö yhteenvedo eri ratkaisumalleista/toteutuksista? Mihin ratkaisuun halutaan vastata, ettei keksitä lisää ongelmia?
- Haka on hyvä esimerkki siitä, miten eri palasista koostuu hyvä ratkaisu. Vaatii kaikkien osasten tuntemisen, jotta kokonaisuus ei kaadu. Nyt pitää taklata likaiset yksityiskohdat, ne pitää kaivaa esiin. Toisena asiana kansallinen vrk-systeemi määrittää osan ratkaisusta. Superidentiteetin hakeminen ei kannata, paloina eteenpäin
- Digivisiota suunnitellut työryhmä voisi perustaa pohdintansa suomi.fi -tunnistukseen. Toisaalta nyt kun laajennetaan skouppia, niin mitä kysymyksiä pitäisi osata esittää?
- Otsikko on väärä ja sitä pitää varoa, jos ideamuotoilua edistetään. Pitäisi keksiä eri pääotsikko
- Yksi esimerkki: jos opetetaan ulkomaalaisia muussa maassa etänä, miten tunnistus hoidetaan?
- Mitkä ovat merkityksellisiä ydintekijöitä (tutkinto) kannalta ja mitkä olisivat kivoja lisäratkaisuja henkilöiden tunnistamiseen
- Lisäämällä tietojenvaihtoa ja jakamalla identiteetinhallintaa voidaan päästä lähemmäs yhteistä, parannettua hallintaa. Luottamusverkostojen yhteistyö
- Yksi esitettävä kysymys: miten luotettavuustasoa parannetaan?
- Miten kaupallinen sektori otetaan mukaan esim. tutkimushankkeisiin, hallintahaasteet
- Asioita ei kannata viivyttää ideamuotoilun valmistelua/toteutusta odotellessa
- Haaga-Heliassa tehty laajalla rintamalla työtä tähän liittyen. Selvittää miten tietojemme ja tehtyjen kuvausten jakaminen onnistuisi
- Synteesi korkeakouluissa tehdyistä pohdintoista ja valmisteluista, tämä auttaisi asian edistämiseksi
- Norjan esimerkit tiedoksi kaikille

Mitä haasteita on?

- MyData ja jatkuva oppiminen
- Ulkomaalaisten tunnistamisessa: tulevat järjestelmiin käsittelyyn ilman hetuja ja hetuja listään paikallisesti myöhemmin eri paikkoihin
- Milloin tarvitaan tietoa ilman henkilötunnusta?
- Miten hallitaan identiteettiä

Ehdotus:

Tehtyjen ratkaisujen ja kuvausten koostaminen ja jakaminen

Identiteetinhallinta sekä suomalaiset että ulkomaalaiset

Korkeakoulujen digivision tavoitteena on, että suomalaisesta koulutuksesta tulee globaali edelläkävijä tiedon paremman hyödyntämisen ansiosta. Suomi on 2030 joustavan opiskelun mallimaa. Oppija saa turvallisesti kayttoonsa datan omasta oppimisestaan. Tämä mahdollistaa ja tukee hänen oppimistaan lapi elaman. Digivision toiminnallisena tavoitetilana 2030 on yhteinen tunnistautumispalvelu, ja jokaiselle **yksi identiteetti**.

Identiteettikokonaisuudessa yhdistyvät sekä kansallinen että kansainvälinen ulottuvuus, lisäksi asiassa on huomioitava niin oppijan kuin tutkijan identiteetinhallinta. Asiakokonaisuuden kehityksessä tulee ottaa käyttäjä keskiöön – mitä hän tarvitsee. Miten dataa voisi käyttää oppijan, tutkijan ja opettajan hyödyksi?

Identiteetinhallinta on kaikille yhteinen ja erittäin tärkeä asia, haasteena on kokonaisuuden moninaisuus organisaatiotasolla, puhumattakaan kansallisesta tai kansainvälisestä tasosta. Laaja kokonaisuus vaatii rajoituksia kuten Digivisio ja viitearkkitehtuurit, joiden kautta asiaa voidaan lähteä edistämään. **Ideamuotoilu** on tunnistettu toimivaksi menetelmäksi asian hahmottamiseen.

Identiteetinhallinnan ideamuotoilun työtila <https://wiki.eduuni.fi/x/LqXHBw>

Lisätietoja ideamuotoilu työskentelymallista <https://wiki.eduuni.fi/x/ZSCeBw>

 CSCIDEAPANKKI-45 - Identiteetinhallinta - suomalaiset ja ulkomaalaiset oppijat, tutkijat ja opettajat **TARKENNETTAVANA**

2019-12-05 Ideatoimikunnan kokous, muistio https://wiki.eduuni.fi/x/hoZ_Bg

Keskusteltiin tunnistaminen ja identiteetinhallinta -kokonaisuuden mahdollisen ideamuotoilun käynnistämisestä.

Varmistaaksemme parhaan mahdollisen ideamuotoilun tuloksen, päätettiin perustaa työryhmä kirkastamaan ideamuotoilun tavoitteita ja osallistujia

- Valmistelemaan työryhmään ehdotettu Minna Harjuniemi (HY), Jussi-Pekka Pispala (TUNI) ja Juha-Matti Tillonen (UEF). Tämän lisäksi amk-edustus. Antti Mäki (CSC) sihteeröi
- Työryhmän tulokset esitellään seuraavassa ideatoimikunnan kokouksessa 20.12.

Valmistelemaan työryhmän agenda:

Mitä identiteetinhallinta ideamuotoilulla tavoitellaan

Mitä eri näkökulmia ideamuotoiluun olisi tarve ottaa mukaan

Miten eri näkökulmien edustajat kutsutaan mukaan ideamuotoilun työryhmään